

WIE ZIJN ONZE LEDEN EN WAT VINDEN ZIJ ?

Doel en opzet

De Coöperatie Laatste Wil (CLW) hield in maart-april 2019 een online enquête onder haar leden om een goed inzicht te verkrijgen in wie de leden zijn en wat hun mening is over verscheidene aspecten van het levenseinde in eigen regie. De enquête is door de CLW zelf uitgevoerd met gebruikmaking van software van "research.net". Bij de uitvoering en dataverwerking is bijzondere aandacht besteed aan de bescherming van de privacy van de deelnemers.

Alle via e-mail bereikbare leden (93% van totaal) zijn uitgenodigd aan de enquête deel te nemen. Van alle in maart 2019 bij de CLW ingeschreven leden heeft 44% alle enquêtevragen beantwoord. De navolgende uitkomsten zijn gebaseerd op deze 10.029 leden.

Wie zijn wij

De gemiddelde leeftijd van de CLW-leden is 69 jaar. De ruime meerderheid (70%) is 65 plus en slechts 6% is jonger dan 50.

In vergelijking tot leeftijdsgenoten zijn de leden hoogopgeleid (65% hbo of wo). Veel leden zijn religieus opgevoed, maar 63% rekent zich momenteel niet tot een religieuze stroming. Voor zover leden zich wel rekenen tot een religieuze stroming is dit doorgaans het christendom. Maar dat houdt niet in dat zij zich echt gelovig achten. Slechts 11% van alle leden stelt gelovig te zijn, 25% weet niet zeker of er iets is na de dood en volgens 59% is er niets na de dood.

De politieke voorkeur van de CLW-leden is divers. Bij de Tweede Kamerverkiezingen 2017 stemde 17% op de VVD en werd naar verhouding veel gestemd op GroenLinks (17%), D66 (16%), de PvdA (12%) en Partij voor de Dieren (9%). Opvallend weinig leden stemden op de PVV, het CDA en de ChristenUnie.

Over het algemeen zijn CLW-leden tevreden over hun welvaart wat betreft inkomen en financieel vermogen. De ruime meerderheid is ook tevreden over hun gezondheid, is gelukkig en voelt zich niet eenzaam. Van alle CLW-leden is 42% alleenstaand.

De CLW-leden zijn te typeren als:

- Senioren, "op leeftijd"
- Hoog opgeleid, actief en welvarend
- Niet gelovend in een hiernamaals
- Politiek rechts en links, groen en sociaal, maar beslist niet confessioneel
- Tevreden en niet eenzaam

Er zijn uitzonderingen, leden die zich eenzaam voelen of die niet tevreden zijn over hun gezondheid of welvaart.

Wat willen wij?

Slechts weinig CLW-leden zijn van mening dat mensen pas op hogere leeftijd helemaal zelf over het eigen levenseinde mogen beslissen. Ruim een derde (37%) vindt 18 jaar de juiste leeftijdsgrens, maar een nagenoeg even groot deel (36%) vindt dat er geen minimale leeftijd mag gelden voor het zelf mogen beslissen over het eigen levenseinde.

Voor de CLW-leden is het belangrijk dat zij helemaal zelf over hun levenseinde kunnen beslissen. Het beschikken over een laatstewilmiddel dient dit doel en vormt voor de leden in die zin een grote geruststelling.

Het kunnen beschikken over een laatstewilmiddel houdt voor het overgrote deel van de leden niet in dat zij sneller zouden overwegen hun leven te beëindigen. De meesten

zullen naar eigen zeggen nooit alléén besluiten tot het gebruik van een laatstewilmiddel. Zij zullen het met hun naasten bespreken. Ongeveer een derde zal het waarschijnlijk met hun huisarts of/of een andere arts bespreken.

Voor de minderheid van de leden hoeft de CLW er alléén maar voor te zorgen dat zij een laatstewilmiddel kunnen verkrijgen. Veel leden vinden dat de CLW ervoor moet zorgen dat zij weten hoe het laatstewilmiddel moet worden bewaard en gebruikt. Een beduidend deel van de leden acht de CLW bovendien verantwoordelijk voor de veiligheid van het laatstewilmiddel voor de gebruiker en naasten.

Veel leden vinden dat de CLW moet helpen voorkomen dat zij - en vooral ook hun naasten - bij het bewaren en het gebruik van het laatstewilmiddel strafbaar zijn.

Van de CLW wordt dus meer verwacht dan het door leden in bezit kunnen krijgen van een laatstewilmiddel. Over de CLW is het overgrote deel van de leden tevreden, omdat de CLW blijft streven naar het door haar leden kunnen beschikken over een legaal humaan werkend laatstewilmiddel.

Het beschikken over een laatstewilmiddel betekent trouwens niet dat men dan als vanzelfsprekend het lidmaatschap opzegt.

Van alle leden die aan de enquête hebben deelgenomen, zegt 7% te beschikken dat zij beschikken over een laatstewilmiddel. Omgerekend naar het totaal aantal CLW-leden in maart 2019 betekent dit dat ongeveer 1.500 van die leden over een laatstewilmiddel beschikken.

De essentiële punten voor de CLW-leden:

- Zelf beschikken, ongeacht leeftijd
- Een laatstewilmiddel is niet voor direct gebruik, maar een geruststelling en een middel tot zelf beschikken
- Eigen regie over het levenseinde wordt besproken met de naasten.

[Lees ook andere berichten](#)